HÃY GIAO TIẾP PHẦN 12

ĐƯA TRẺ TỚI TRƯỜNG

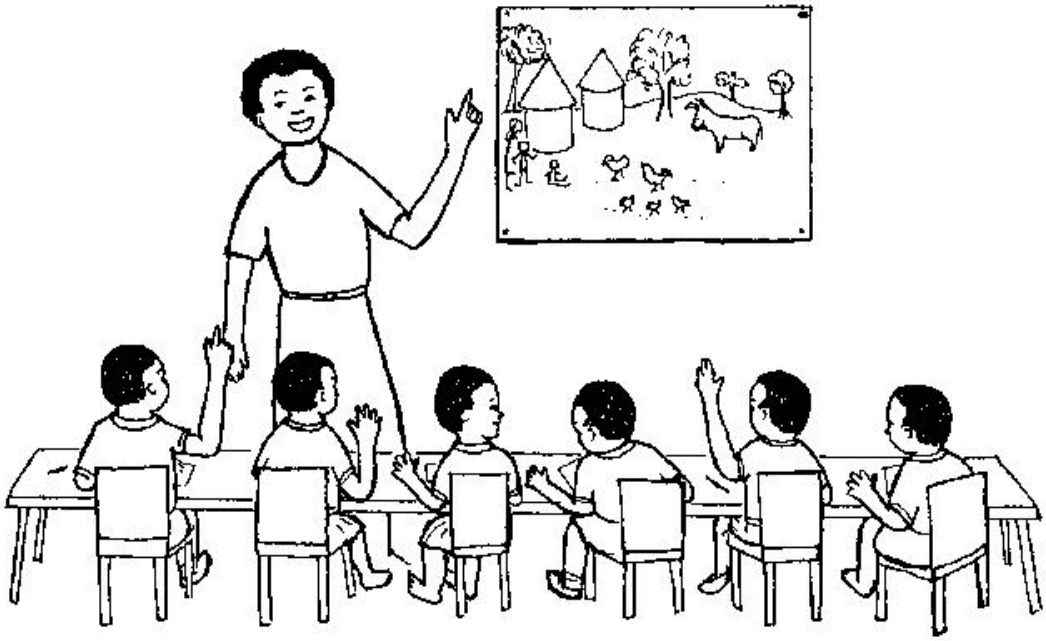

SỔ TAY CỦA NGƯỜI LÀM VIỆC VỚI TRẺ CÓ CÁC VẤN ĐỀ VỀ GIAO TIẾP

United Nations Children's Fund
New York

Rehabilitation Unit
World Health Organization
Geneva

Rehabilitation Unit
Ministry of Health, Zimbabwe

LƯU HÀNH NỘI BỘ - 2009

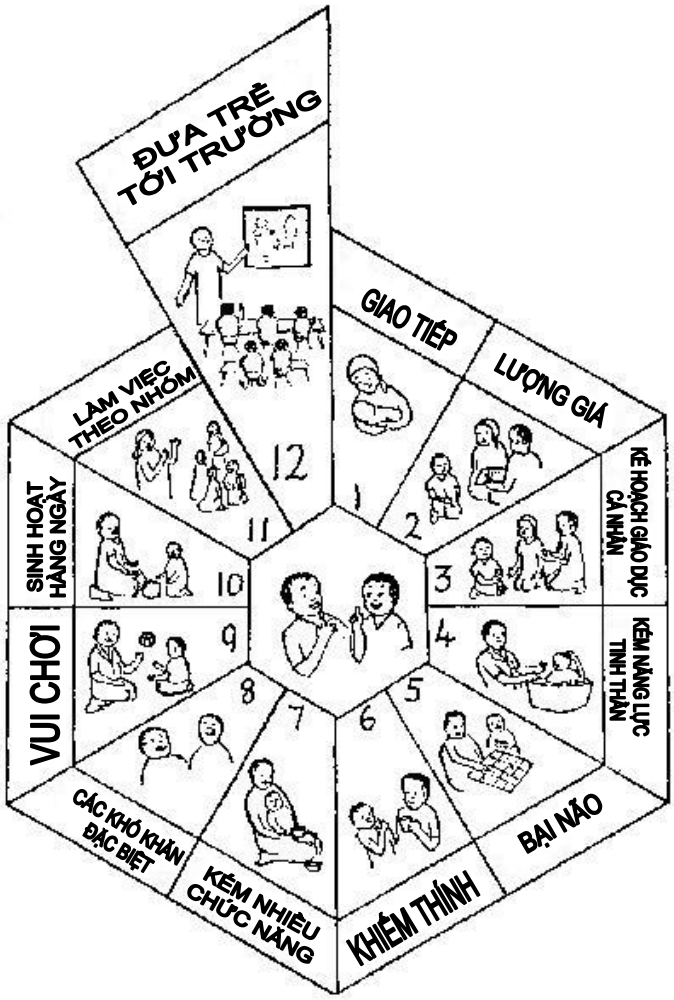

Trong Phần 11, chúng ta đã xem xét vấn đề làm việc theo nhóm.

Trong phần này, chúng ta sẽ xem xét các mối liên hệ mà kỹ thuật viên phục hồi chức năng cần thiết lập với các đồng nghiệp trong ngành giáo dục.

Sau khi xem hết phần này, chúng ta sẽ có khả năng

- Nhận ra tầm quan trọng của việc làm việc bên cạnh các đồng nghiệp trong ngành giáo dục.
- Đưa trẻ đến trường đúng qui định.
- Góp ý kiến với phụ huynh về việc chuẩn bị cho trẻ đến trường.
- Góp ý kiến với giáo viên về việc giúp trẻ trong lớp.

***

Dịch từ "Let's Communicate – Section 12 – LINKING WITH EDUCATION
A handbook for people working with children with communication difficulties
Người dịch: Trần Minh Tân
Trung Tâm Hỗ Trợ Phát Triển Giáo Dục Hòa Nhập Cho Người Khuyết Tật, Tp. HCM

LIÊN KẾT VỚI GIÁO DỤC (ĐƯA TRẺ TỚI TRƯỜNG)

Anh nói "liên kết với giáo dục", nghĩa **là gì**?	À, từ trước tới giờ, trong bộ sách này, chúng ta chủ yếu nói về việc các nhân viên phục hồi chức năng giúp trẻ có các vấn đề về giao tiếp. Điều này chỉ thích hợp khi trẻ ở trình độ mẫu giáo. Nhưng nếu trẻ phát triển trên trình độ này, chúng ta cần nghĩ đến việc chuẩn bị đưa trẻ đến trường. Để làm được điều này, chúng ta phải thiết lập mối quan hệ tốt trong công việc với các đồng nghiệp bên ngành giáo dục. Đó là điều tôi muốn nói khi nói "liên kết với giáo dục".
Tại sao chúng ta phải liên kết với giáo dục?	Nếu chúng ta muốn đưa trẻ đến trường, chúng ta phải cộng tác chặt chẽ với các đồng nghiệp bên ngành giáo dục.
Chúng ta sẽ làm việc với **ai** trong ngành giáo dục? 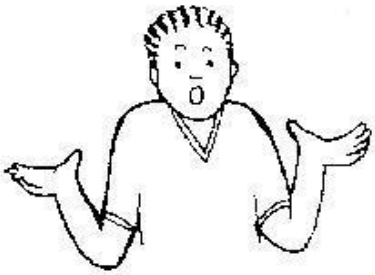	Tùy nơi, nhưng thường thì chúng ta nên tiếp xúc với nhà tâm lý giáo dục ở địa phương. Ngoài ra, chúng ta cũng phải tìm hiểu về các trường mẫu giáo ở địa phương, cũng như cán bộ quản lý và giáo viên dạy tiết cá nhân ở các trường đó. Chúng ta cũng phải biết những viên chức nào trong ngành giáo dục sẽ cùng làm việc sát cánh với chúng ta.
Chúng ta **làm thế nào** để phát triển các mối liên kết với giáo dục?	Phần 12 này sẽ nói về chính điều đó! Hãy đọc tiếp để biết thêm về cách làm thế nào để giúp chuẩn bị cho trẻ đến trường …

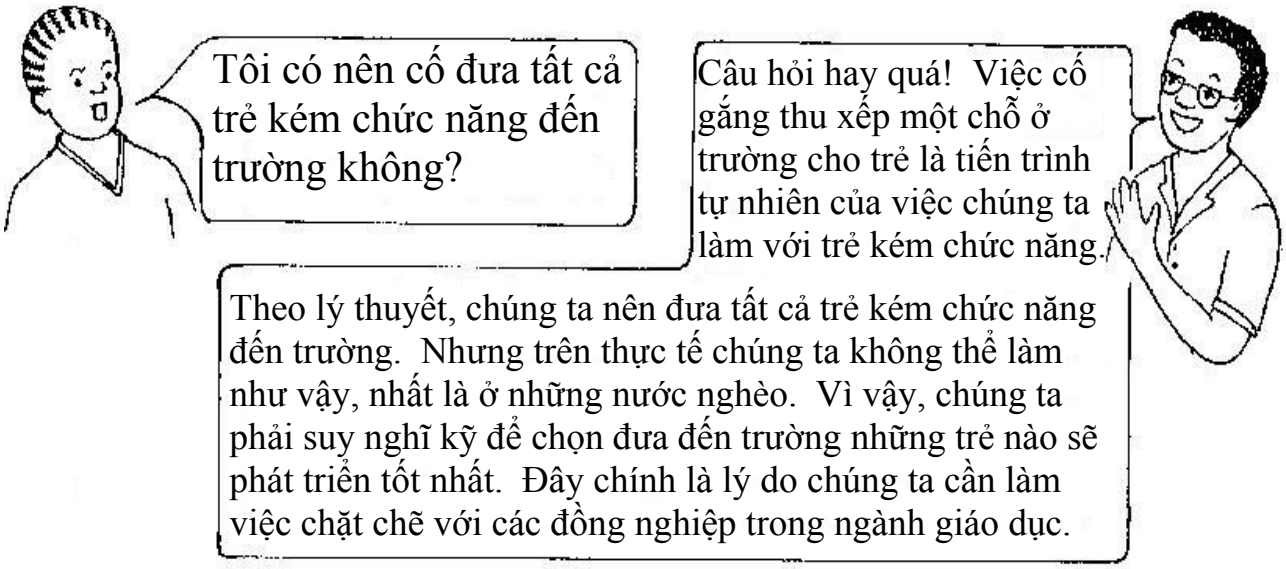

Mục đích của chúng ta là gì khi làm việc với các đồng nghiệp trong ngành giáo dục?

Mục đích của chúng ta là:

- Nâng cao nhận thức về các nhu cầu thông thường của trẻ kém chức năng.
- Chia sẻ thông tin về việc làm của chúng ta và vai trò của chúng ta khi làm việc với trẻ kém chức năng.
- Hiểu biết rõ hơn về việc làm và vai trò của các đồng nghiệp trong ngành giáo dục.
- Cùng nhau làm việc để thu xếp cho trẻ một chỗ trong trường mẫu giáo hoặc cấp 1 để trẻ được hưởng một nền giáo dục phù hợp với các nhu cầu của trẻ.
- Làm việc với các giáo viên để chia sẻ ý kiến về cách giúp đỡ tốt nhất cho trẻ kém chức năng trong lớp.
- Cung cấp một số hỗ trợ và giúp đỡ thiết thực cho giáo viên có trẻ kém chức năng trong lớp.

Anh chị có biết …??

Ở Zimbabwe có một số loại hình giáo dục dành cho trẻ kém chức năng.

- Có những **trường mầm non và cấp 1**, trong đó trẻ kém chức năng học cùng lớp với trẻ phát triển bình thường.
- Có những **phòng trợ giúp**, trong đó nhóm trẻ kém chức năng cùng học trong một lớp với giáo viên được đào tạo chuyên biệt. Lớp học của các trẻ này ở trong các trường cấp 1 và cấp 2 địa phương.
- Có những **trường chuyên biệt**, trong đó nhiều trẻ có cùng dạng kém chức năng học chung với nhau. Các trường này chỉ dạy trẻ kém chức năng.
- Chúng ta cần biết ai là người quyết định loại hình giáo dục thích hợp nhất cho từng cá nhân trẻ ở địa phương của chúng ta. **Hãy luôn luôn làm việc thông qua họ và tham khảo ý kiến của họ trước khi quyết định!**

… trẻ kém chức năng đến trường

MẪU GIÁO

- Ở Zimbabwe không có trường công dành riêng cho trẻ kém chức năng.
- Khi đến trường mẫu giáo, trẻ kém chức năng phải tham gia vào các hoạt động hàng ngày của lớp như tất cả các học sinh khác.
- Thường thì trường mẫu giáo không có thêm biên chế để quản lý trẻ kém chức năng.
- Trường mẫu giáo có ở khắp nơi trên đất nước Zimbabwe, cả ở nông thôn và thành thị.
- Mỗi trường mẫu giáo mỗi khác, tùy thuộc vào người quản lý, học phí, trang bị, sự sẵn sàng và / hoặc khả năng nhận trẻ kém chức năng.
- Một số trường có giáo viên được đào tạo, một số trường có giáo viên chưa được đào tạo.
- Điều quan trọng là cố gắng thiết lập các mối quan hệ tốt với các trường mẫu giáo ở địa phương và tìm hiểu xem họ có sẵn sàng và / hoặc có khả năng nhận trẻ kém chức năng.

Chúng ta đưa trẻ kém chức năng đến trường mẫu giáo nhằm mục đích gì?

Chúng ta đưa trẻ đến trường mẫu giáo để:

- Tạo cơ hội cho trẻ học các kỹ năng mới – kỹ năng xã hội, kỹ năng sống hàng ngày, kỹ năng đọc, và chuẩn bị kỹ năng viết.
- Chuẩn bị cho trẻ vào cấp 1 khi có thể.

Điều rất quan trọng là nhân viên phục hồi chức năng và giáo viên hiểu rõ vai trò của nhau trong việc giúp trẻ kém chức năng. Hãy cố gắng nghĩ ra cách thu hút giáo viên tham gia vào công việc của chúng ta để giúp đỡ lẫn nhau!

Trẻ nào có thể đến trường mẫu giáo?

- Không thể đưa tất cả trẻ kém chức năng đến trường mẫu giáo được, dù điều đó có lợi cho các em.

- Vì vậy, chúng ta phải cân nhắc xem trẻ nào khi được đưa đến trường mẫu giáo sẽ có lợi nhất.

- Hầu hết trẻ kém chức năng cần trải qua giai đoạn mẫu giáo trước khi đến trường cấp 1. Như vậy, mẫu giáo là giai đoạn chuẩn bị cần thiết cho những trẻ sau này học cấp 1.

- Khi cân nhắc lựa chọn trẻ kém chức năng gởi tới trường mẫu giáo, yếu tố quan trọng nhất chính là nhu cầu của trẻ và những gì trẻ làm được, chứ không phải tuổi của trẻ; nghĩa là chúng ta có thể gởi trẻ 7 tuổi đến trường mẫu giáo: theo đúng tuổi thì lẽ ra trẻ phải học cấp 1, nhưng theo đúng mức phát triển thì trẻ phải học mẫu giáo.

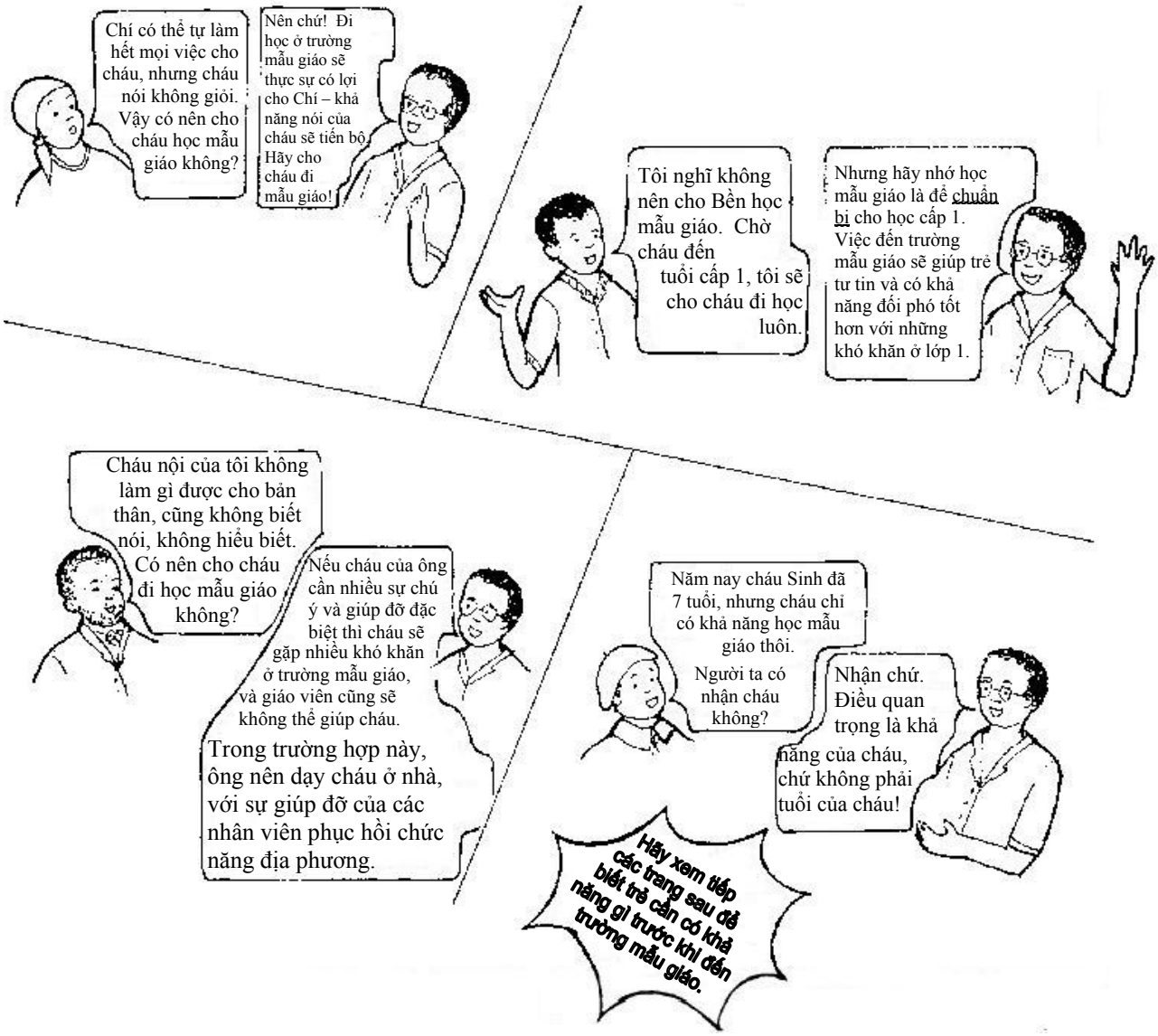

Trước khi được xét vào trường mẫu giáo, trẻ phải có khả năng:

- Tự ăn uống
- Tự tiêu tiểu hợp vệ sinh
- Tự thay quần áo, chỉ cần được giúp đỡ một chút
- Tự tắm rửa
- Ngồi yên, tập trung vào một hoạt động trong một thời gian hợp lý
- Vui chơi, giao tiếp tốt với các trẻ em khác
- Truyền đạt nhu cầu của bản thân theo cách nào đó
- Hiểu các hướng dẫn đơn giản.

Điều quan trọng là giúp trẻ làm được tất cả các việc trên trước khi nghĩ đến việc gởi trẻ đến trường mẫu giáo. Nếu trẻ không có các khả năng này, giáo viên sẽ không thể giúp thêm cho trẻ. Điều này bất lợi cho tất cả những người có liên quan – trẻ, phụ huynh, giáo viên và chúng ta. Vì vậy, hãy nhớ – phải chuẩn bị đầy đủ cho trẻ trước khi gởi trẻ đến trường mẫu giáo!

Để dạy trẻ các kỹ năng tự lực, hãy xem các Phần 4 và 10.

Để khuyến khích trẻ tập trung chú ý, vui chơi và giao tiếp, hãy xem các trang hoạt động ở Phần 3.

Và để phát triển các kỹ năng mẫu giáo của trẻ, hãy xem các trang 7 – 10 của Phần 12 này.

Phát triển các kỹ năng mẫu giáo

Các kỹ năng mẫu giáo **là gì**?	Là các kỹ năng chú ý, quan sát, ghi nhớ, bắt cặp và phân loại, sử dụng bút chì và phối hợp tay-mắt.
Tại sao chúng ta cần biết các kỹ năng này?	Chúng ta cần biết các kỹ năng này để chuẩn bị cho trẻ và để lượng giá xem trẻ có sẵn sàng đến trường mẫu giáo hay chưa.
Ai có thể dạy các kỹ năng này cho trẻ?	Phụ huynh, nhân viên phục hồi chức năng, giáo viên và những ai quan tâm đến việc giúp đỡ trẻ.
Chúng ta **làm thế nào** để giúp trẻ phát triển các kỹ năng mẫu giáo?	Bằng cách cho trẻ thực hiện các hoạt động giúp trẻ phát triển các kỹ năng mẫu giáo.

Ở các trang tiếp theo, chúng tôi sẽ nêu một số hoạt động để giúp trẻ phát triển các kỹ năng mẫu giáo như **chú ý, quan sát, ghi nhớ, bắt cặp và phân loại, sử dụng bút chì và phối hợp tay-mắt**.

Hãy ngồi xuống với trẻ ở một nơi yên tĩnh và cùng tiến hành các hoạt động đó.

Các hoạt động

Có nhiều hoạt động thích hợp ở các trang hoạt động ở Phần 3. Cũng nên sử dụng các hoạt động đó!

Ở đây, chúng tôi đưa ra thêm một số hoạt động nữa. Các hoạt động này chỉ là những gợi ý, anh chị hãy thoải mái đưa ra thêm các hoạt động theo ý mình.

Các hoạt động rèn luyện kỹ năng chú ý

Cùng xem sách	Chơi trò chơi làm theo	Xỏ dây qua lỗ trên bìa cứng
	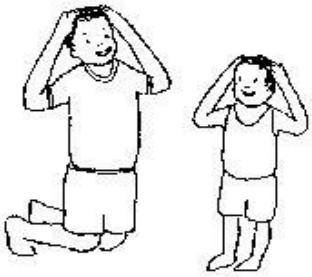	

Các hoạt động rèn luyện kỹ năng quan sát

Nhìn kỹ các hình vẽ dưới đây. Hình nào còn thiếu? Hãy vẽ các phần còn thiếu vào.

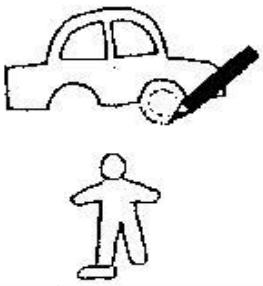

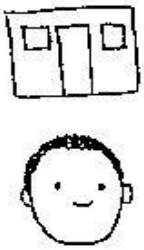

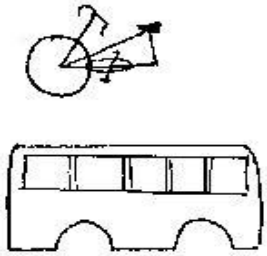

Nhìn kỹ bức tranh dưới đây. Nói về nó. Để ý tất cả những vật, những điều khác nhau trong đó…

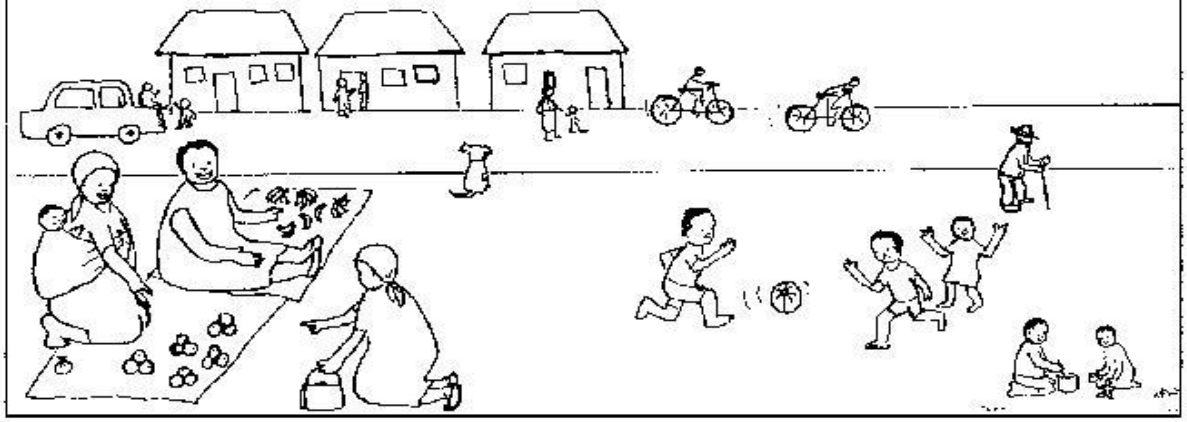

Các hoạt động giúp rèn luyện kỹ năng ghi nhớ

Gõ một giai điệu trên trống. Trẻ phải lắng nghe, ghi nhớ và lặp lại.

Làm một loạt động tác. Trẻ phải quan sát, ghi nhớ và lặp lại.

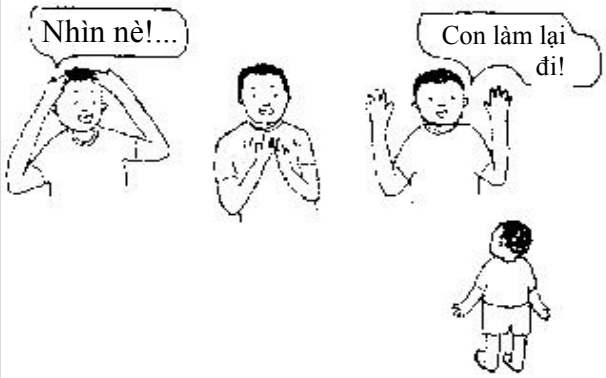

Các hoạt động giúp rèn luyện kỹ năng bắt cặp

Bắt cặp các hình giống nhau

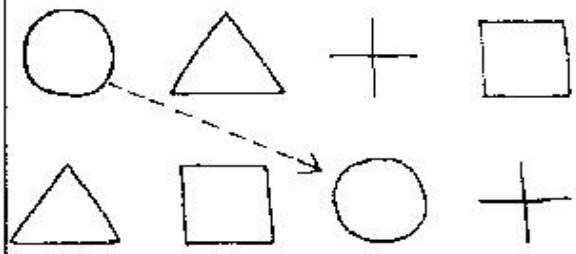

Bắt cặp các hình giống nhau

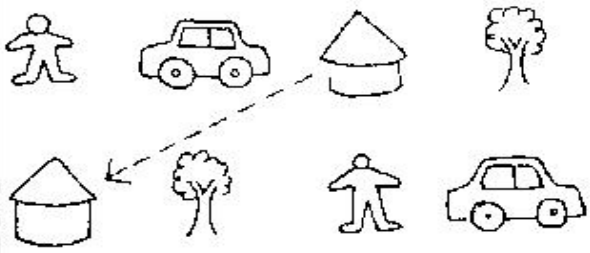

Các hoạt động giúp rèn luyện kỹ năng phân loại

Phân loại đồ vật

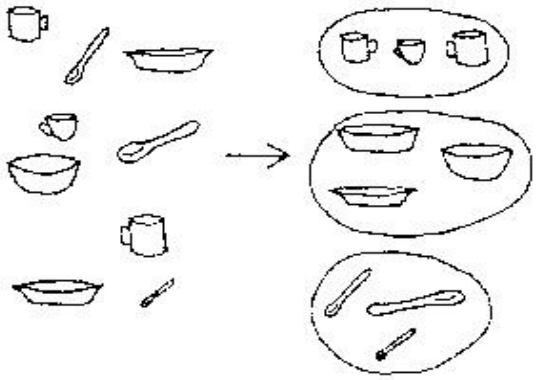

Phân loại lớn - nhỏ

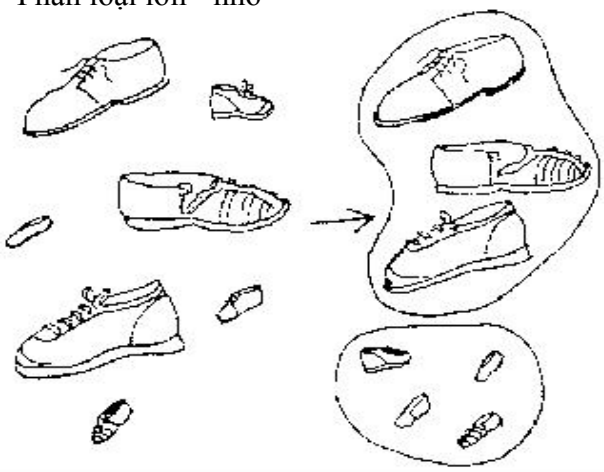

Hãy xem tiếp …

Các hoạt động giúp rèn luyện kỹ năng sử dụng bút chì

Đồ theo đường đứt đoạn

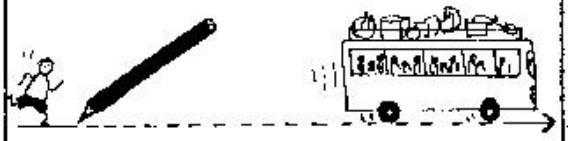

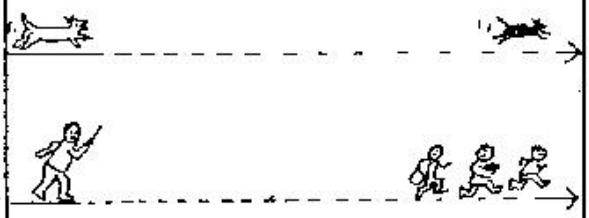

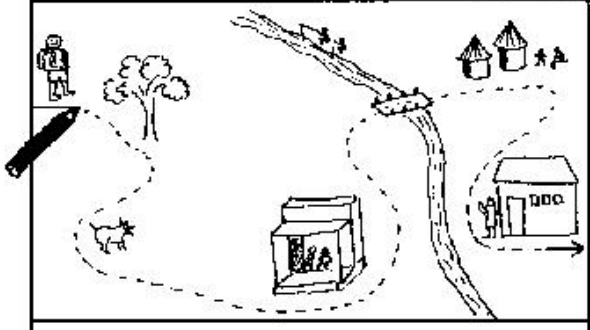

Sao chép hình

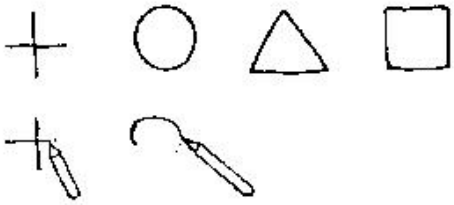

Các hoạt động rèn luyện kỹ năng phối hợp tay-mắt

Rót nước vào các bình chứa khác nhau

Xỏ dây qua lỗ

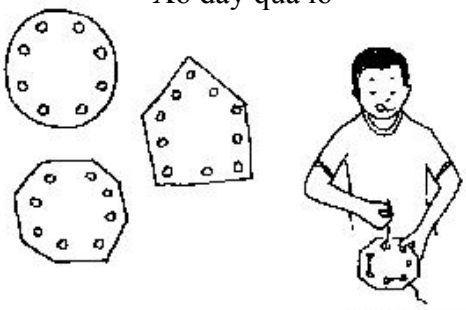

Vặn nắp vào lọ

Cài và mở nút, đóng và mở dây kéo, cột và mở dây giày, v.v.

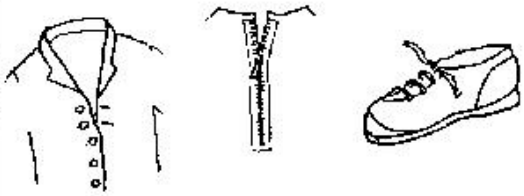

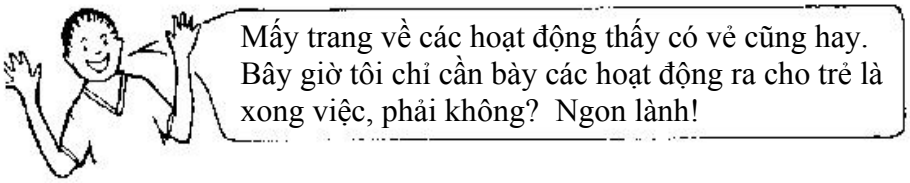

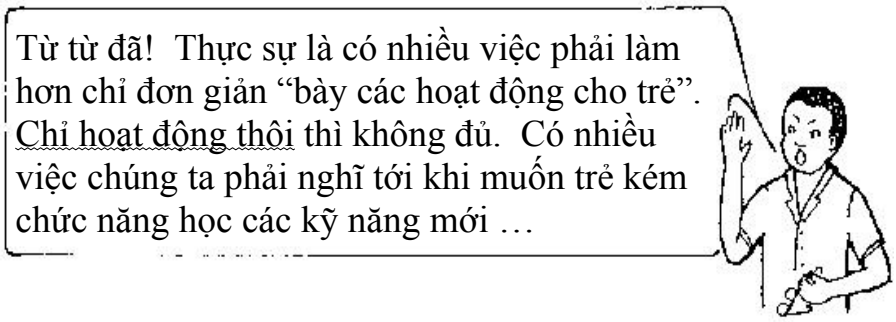

Chúng ta cần nghĩ xem …

- Có thể thay đổi cách truyền đạt thế nào để trẻ dễ học hơn?
- Thế nào là môi trường tốt nhất cho trẻ học?
- Làm thế nào để trẻ hòa đồng với các trẻ khác cùng học trong nhóm?
- Làm thế nào để trẻ thích học?

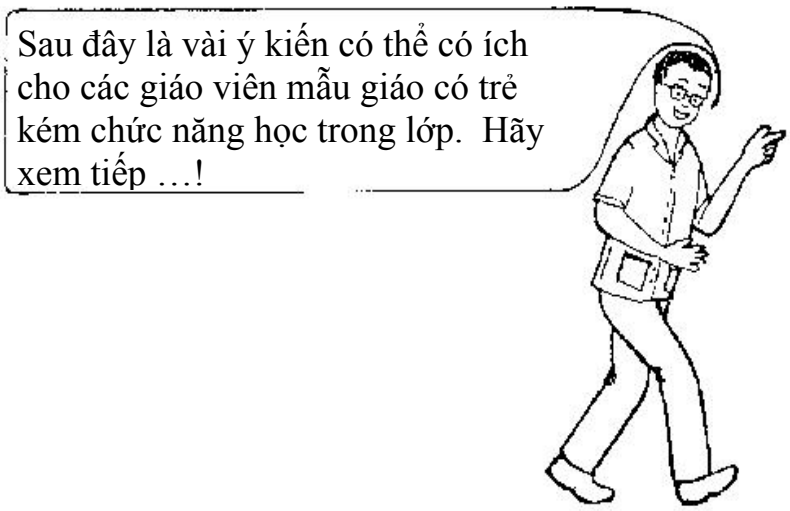

Làm thế nào để giúp trẻ kém chức năng trong lớp mẫu giáo

Lời khuyên dành cho giáo viên mẫu giáo

Nên ✓	Không nên ✗
Tạo một bầu không khí yên tĩnh, trong đó trẻ làm việc theo nhóm nhỏ, không bị xao lãng; giáo viên có thể đi đến, nói khẽ với từng nhóm. Nên cho trẻ kém chức năng ngồi gần bàn của giáo viên.	Đừng để tất cả trẻ trong một nhóm lớn cùng thực hiện một hoạt động: các em sẽ la hét om sòm để giáo viên chú ý, và giáo viên phải nói lớn các em mới nghe thấy được.
Nếu có thể, hãy phân công một người giúp trẻ kém chức năng, để trẻ không bị tụt hậu quá xa.	Hãy cố tránh tình huống một mình chúng ta phải chăm lo cho một nhóm lớn trẻ, trong đó có trẻ kém chức năng cần ta giúp đỡ đặc biệt.
Trước khi chúng ta nói, yêu cầu cả nhóm ngồi yên, giữ im lặng và làm cho trẻ kém chức năng chú ý tập trung lắng nghe. Chúng ta có thể sử dụng lối nói, câu nói thích hợp với trẻ kém chức năng.	Đừng cố nói với một nhóm trẻ đang ồn ào. Điều này sẽ càng làm cho trẻ kém chức năng khó hiểu được lời ta nói. 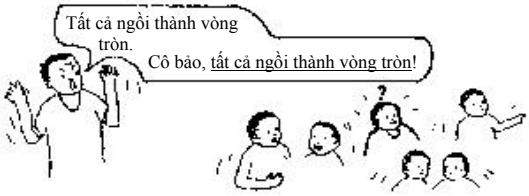
Hãy nói chậm rãi, rõ ràng, dùng những câu đơn giản, dễ hiểu; sử dụng cử chỉ điệu bộ khi cần.	Tránh nói những câu dài dòng, phức tạp; và đừng nói quá nhanh.

Hãy kiên nhẫn! Hãy dành thời gian cho trẻ kém chức năng làm xong các hoạt động khó.

Đừng thúc hối trẻ hoặc tỏ ra mất kiên nhẫn khi trẻ làm chậm hoặc chậm làm xong một hoạt động.

Hãy hướng dẫn trẻ kém chức năng thực hiện các hoạt động khó. Hãy giúp trẻ cố gắng tự làm.

Đừng giành làm với trẻ và đừng làm giùm trẻ.

Hãy đối xử với trẻ kém chức năng như với các trẻ khác.

Đừng để trẻ kém chức năng có những hành vi mà chúng ta cấm trẻ khác. Đừng đối xử đặc biệt với trẻ quá mức cần thiết.

Hãy cố gắng tiếp xúc với phụ huynh để tìm hiểu thêm về trẻ và đều đặn thông báo cho phụ huynh về những tiến bộ của trẻ. Hãy hướng dẫn phụ huynh cách giúp trẻ ở nhà.

Đừng để phụ huynh ở ngoài cuộc khi chúng ta cố gắng giúp đứa con kém chức năng của họ. Chính họ là những người quan trọng nhất.

Tôi hy vọng là với mấy gợi ý trên, chúng ta sẽ cảm thấy tự tin hơn trong việc giúp trẻ kém chức năng trong lớp. Hãy phổ biến những điều trên cho những ai quan tâm!

Viết bản nhận xét về trẻ gởi cho giáo viên mẫu giáo

Cô giáo ở trường mẫu giáo yêu cầu tôi viết cho cổ bản nhận xét về cháu Tâm. Cháu Tâm mắc hội chứng Down, tôi và mẹ cháu muốn gởi cháu đến trường mẫu giáo. Tôi sẽ đưa thông tin gì vào bản nhận xét này để đáp ứng yêu cầu của giáo viên mẫu giáo? Anh có ý kiến gì không?

Có chứ. Dưới đây các mục chúng ta phải đưa vào bản nhận xét như thế. Nói chung, giáo viên mẫu giáo cần biết cháu Tâm làm được gì, gặp những khó khăn gì. Tôi hy vọng là khung nội dung dưới đây sẽ có ích cho chúng ta …

Bản nhận xét về trẻ gởi cho trường mẫu giáo

Họ và tên của trẻ: **Ngày sinh:**
Địa chỉ: **Tuổi:**

Mô tả tình trạng kém chức năng:

Tóm tắt các khả năng:

- **Nghe và nhìn:**
- **Các kỹ năng vận động:**
- **Các kỹ năng tự lực:**
  Ăn uống
  Cởi quần áo
  Mặc quần áo
  Tắm rửa
  Tiêu tiểu
- **Các kỹ năng xã hội:**
  Giao tiếp với trẻ em khác
  Giao tiếp với người lớn
  Cách cư xử
- **Các kỹ năng giao tiếp:**
  Chú ý và lắng nghe
  Hiểu
  Diễn đạt
- **Các vấn đề khác:**
- **Các đề nghị:**

Người viết báo cáo: ……..…… Ngày: ……..

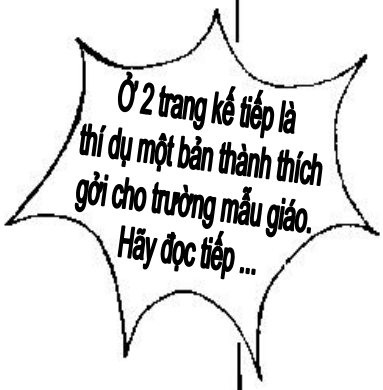

Bản nhận xét về trẻ gởi cho trường mẫu giáo

Họ và tên trẻ: Trần Thành Tâm **Ngày sinh**: 01/01/1986
Địa chỉ: 2008/13 Nguyễn Văn Luông, Q.6 **Tuổi**: 6 tuổi 2 tháng

Mô tả tình trạng kém chức năng: Bại não, nghĩa là cháu Tâm gặp khó khăn về vận động (tất cả các cử động).

Tóm tắt các khả năng:

- **Nghe và nhìn**: Cháu Tâm nghe và nhìn rõ.

- **Các kỹ năng vận động**: Vì bị bại não, cháu Tâm gặp khó khăn về vận động. Tuy nhiên, cháu có thể đi và chạy, dù không vững. Cháu có thể ngồi được trên ghế bình thường. Cháu có thể sử dụng hai bàn tay, dù gặp khó khăn trong các cử động chính xác.

- **Các kỹ năng tự lực:**

  Ăn uống: Cháu có thể ăn một mình, bằng tay hay bằng muỗng. Cháu gặp một số khó khăn khi nhai thức ăn và khi nuốt nước, nhưng cháu có thể tự xoay xở được nếu có thời gian.

  Cởi / Mặc quần áo: Cháu Tâm có thể tự cởi và mặc quần áo. Cháu gặp một số khó khăn với nút, móc hay khóa kéo; vì vậy mẹ của cháu không dùng những thứ này trên quần áo của cháu.

  Tắm rửa: Cháu Tâm có thể tự tắm rửa.

  Tiêu tiểu: Cháu Tâm biết lúc nào cần đi tiêu tiểu. Cháu có thể tự chăm sóc nhu cầu tiêu tiểu của cháu.

- **Các kỹ năng xã hội:**

  Giao tiếp với các trẻ em khác: Cháu Tâm thích chơi và chơi hòa thuận với các trẻ em khác. Đôi khi cháu chán nản vì không thể làm các bạn hiểu cháu, nhưng khi các bạn đã hiểu thì thường không có vấn đề gì xảy ra.

  Giáo tiếp với người lớn: Cháu Tâm đôi khi ngại giao tiếp với những người cháu chưa biết rõ, nhưng khi đã biết rõ thì cháu giao tiếp thoải mái với những người đó.

  Cách cư xử: Cách cư xử của cháu Tâm phù hợp với lứa tuổi của cháu.

Thành tích học tập gởi cho trường mẫu giáo (tiếp theo)

- **Các kỹ năng giao tiếp:**

  Chú ý và lắng nghe: Cháu Tâm có khả năng tập trung chú ý vào một hoạt động cho đến khi xong, chẳng hạn, xem hình hoặc ráp hình. Cháu chăm chú lắng nghe tất cả các lời hướng dẫn.

  Hiểu: Cháu Tâm hiểu các lời hướng dẫn như các trẻ em cùng tuổi khác. Cháu không có vấn đề gì về khả năng hiểu.

  Diễn đạt: Vì khó vận động miệng, môi, lưỡi, v.v. nên lời nói của cháu Tâm không phải lúc nào cũng rõ ràng; đôi khi khó hiểu cháu muốn nói gì. Tuy nhiên, cháu có thể diễn đạt bằng cách kết hợp lời nói và cử chỉ điệu bộ; cháu có thể làm người khác hiểu dễ hơn bằng cách kết hợp này.

- **Các vấn đề khác:** Trước đây, cháu Tâm có những cơn co giật, nhưng bây giờ đã hết nhờ dùng thuốc. Cháu vẫn đều đặn đến khám tại bệnh viện để lấy thuốc.

- **Đề nghị:** Cháu Tâm đã theo chương trình phục hồi chức năng của chúng tôi được 4 năm. Lúc này, chúng tôi thấy cháu tiến bộ rất nhiều ở những việc cháu làm được. Chúng tôi cảm thấy rất có lợi cho cháu nếu được theo học ở trường mẫu giáo cùng với các trẻ em khác, và chúng tôi rất biết ơn nếu cô xem xét dành cho cháu một chỗ trong trường.

Người báo cáo: ..Hoàng Thị Nguyễn..... Ngày: ...3.3.1992.....

… trẻ kém chức năng đến

TRƯỜNG CẤP 1

- Như chúng ta đã đề cập đến ở trang 2 của phần này, có vài loại hình giáo dục tiểu học phù hợp với trẻ kém chức năng.

- Các loại hình giáo dục đó ở Zimbabwe là:
  - theo học ở các trường tiểu học ở địa phương
  - theo học ở các phòng trợ giúp
  - theo học ở trường chuyên biệt

- Với từng trẻ, chúng ta sẽ chọn loại hình giáo dục tiểu học phù hợp nhất với nhu cầu của trẻ.

- Có thể có những cơ sở với trang thiết bị giáo dục đặc biệt cho:
  - trẻ khiếm thính
  - trẻ kém năng lực tinh thần
  - trẻ kém chức năng thể chất
  - trẻ khiếm thị
  - trẻ kém nhiều chức năng (đa tật)

- Hãy tìm hiểu thủ tục và điều kiện để gửi trẻ đến các cơ sở này. Hãy theo đúng các yêu cầu của họ.

Hãy tìm hiểu các dịch vụ trong nước, và tiếp xúc với những người có thể giúp đỡ chúng ta!

Phát triển các kỹ năng học đường

"Kỹ năng học đường" **là gì**?	Khi trẻ đã có các kỹ năng mẫu giáo, trẻ sẽ sẵn sàng học các kỹ năng khó hơn. Đây là những kỹ năng thường được dạy trong những năm đầu ở trường, vì vậy chúng ta gọi là kỹ năng học đường.
Tại sao chúng ta cần biết các kỹ năng học đường?	Chúng ta cần biết các kỹ năng học đường để giúp trẻ kém chức năng phát triển các kỹ năng này.
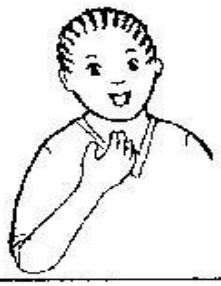 **Ai** sẽ dạy trẻ những kỹ năng này?	Bất cứ ai quan tâm đến việc giúp trẻ đều có thể dạy trẻ – phụ huynh, nhân viên phục hồi chức năng, giáo viên, v.v.
Làm thế nào chúng ta có thể giúp trẻ phát triển các kỹ năng học đường?	Có một số hoạt động giúp trẻ phát triển các kỹ năng học đường. Hãy ngồi xuống với trẻ ở một nơi yên tĩnh, để giúp trẻ dễ tập trung chú ý, và cùng trẻ thử qua các hoạt động này.

Ở các trang sau là một số hoạt động để chơi với trẻ, giúp trẻ phát triển các kỹ năng học đường. **Chúng ta phải chắc là trẻ đã thành thạo tất cả các hoạt động và kỹ năng tiền học đường (mẫu giáo), rồi mới cho trẻ thử qua các hoạt động học đường.**

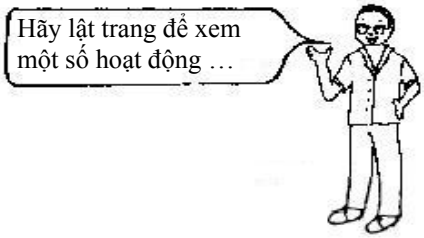

Các hoạt động

Đây là một số hoạt động phát triển các kỹ năng **quan sát, ghi nhớ, bắt cặp và phân loại, xâu chuỗi, đếm, viết và đọc**. Các hoạt động này chỉ là những gợi ý của chúng tôi, các anh chị hãy suy nghĩ và đưa ra thêm các hoạt động của mình.

Với nhiều hoạt động học đường và tiền học đường, chúng ta cần có một bộ hình về các vật dụng hàng ngày. Ở trang 28 có bộ hình này, anh chị có thể phô tô lại để dùng.

Các hoạt động giúp rèn luyện kỹ năng quan sát

Nhìn kỹ các hình sau đây, vẽ thêm các phần còn thiếu.

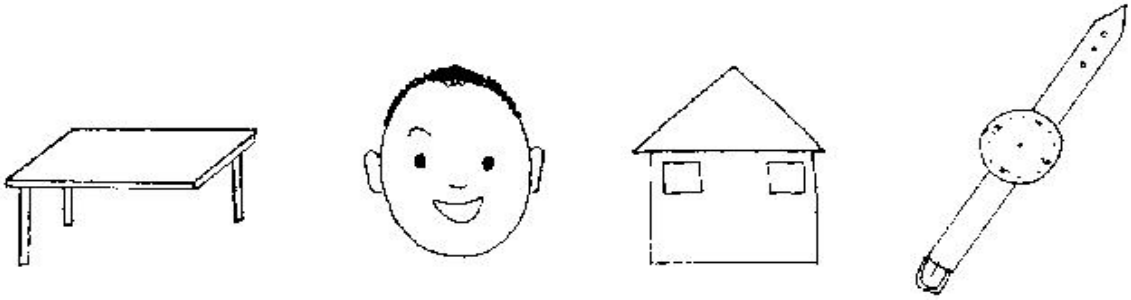

Chỉ ra chỗ khác nhau giữa các cặp hình dưới đây

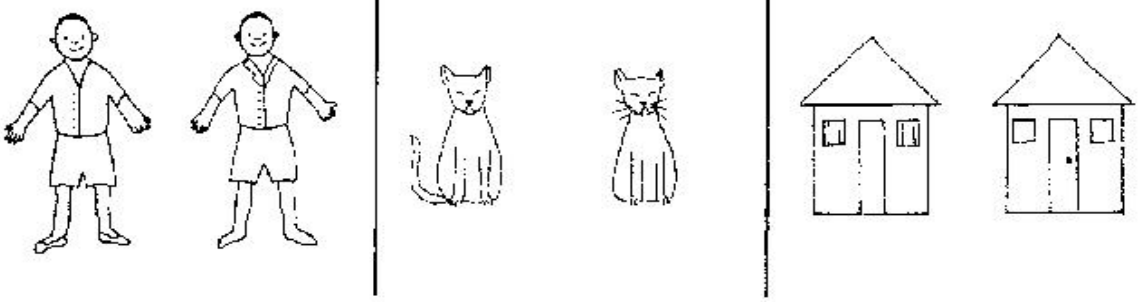

Nhìn kỹ hình dưới đây. Để ý tất cả những việc đang xảy ra. Hãy nói về những việc đó.

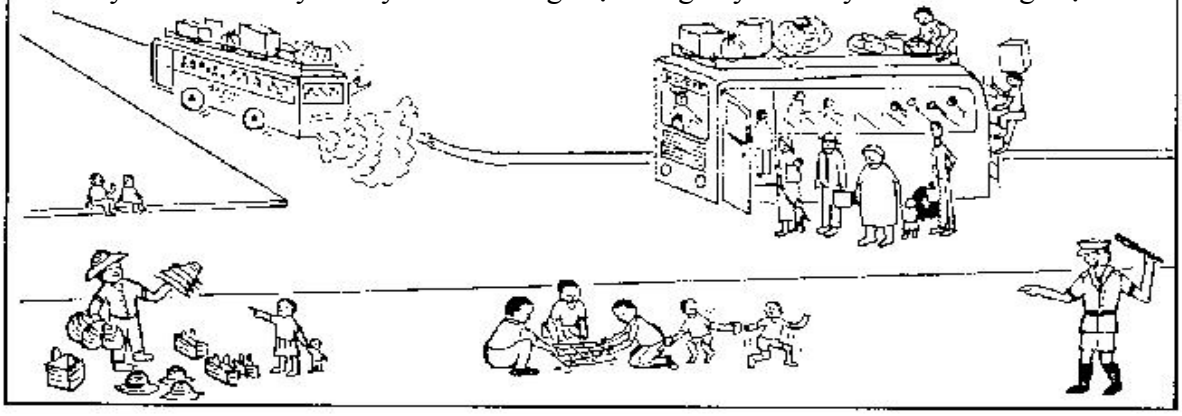

Các hoạt động giúp rèn luyện kỹ năng ghi nhớ

"Cái gì bị mất?"

Dùng bộ hình. Xếp ra 4 tấm hình. Trẻ phải nhìn kỹ khi chúng ta gọi tên từng tấm. Bảo trẻ nhắm mắt lại, và chúng ta lấy đi một tấm. Bảo trẻ mở mắt ra và cố nhớ xem tấm hình nào bị mất. Đổi phiên. Dần dần tăng độ khó bằng cách lấy đi hai, ba tấm, v.v.

"Trò chơi bắt cặp"

Dùng bộ hình gồm nhiều cặp giống nhau. Xếp cả bộ hình ra, úp mặt xuống. Từng người luân phiên lấy lên 2 tấm. Nếu hai tấm đó giống nhau thì được giữ luôn, và được lấy lên 2 tấm khác; nếu hai tấm đó khác nhau thì phải úp trở lại; tới phiên người khác. Người chơi phải ráng nhớ vị trí các tấm hình để lấy lên các tấm hình giống nhau, càng nhiều càng tốt.

"Ghi nhớ thứ tự"

Dùng bộ hình. Xếp 4 tấm thành hàng. Trẻ phải nhìn kỹ để nhớ thứ tự của chúng. Bảo trẻ nhắm mắt, rồi xáo trộn thứ tự mấy tấm hình đó. Bảo trẻ mở mắt ra và xếp các tấm hình lại theo thứ tự ban đầu.

"Tôi đi chợ mua …"

Chơi trò chơi với nhóm nhỏ. Người đầu tiên nói "Tôi đi chợ mua cái nón." Người thứ hai lặp lại món đồ người trước mua và nói tiếp món mình mua: "Tôi đi chợ mua cái nón và …". Rồi tới người thứ ba, người thứ tư, v.v. Trò chơi cứ tiếp tục như thế.

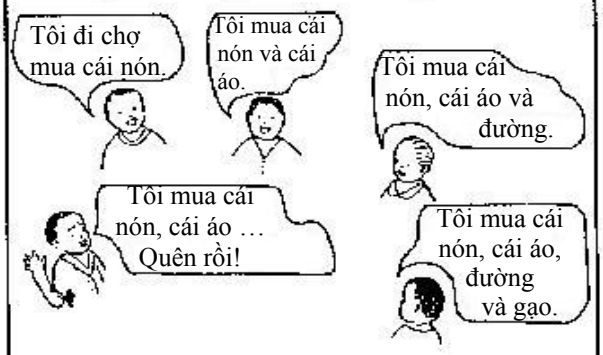

Các hoạt động giúp rèn luyện kỹ năng bắt cặp

Nhận ra hai màu giống nhau

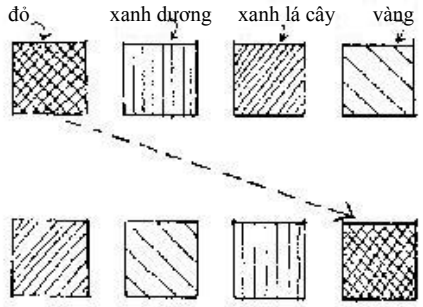

Nhận ra hai số giống nhau

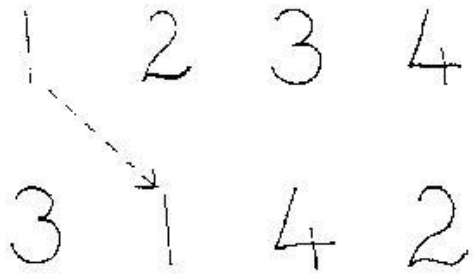

Nhận ra hai chữ cái giống nhau

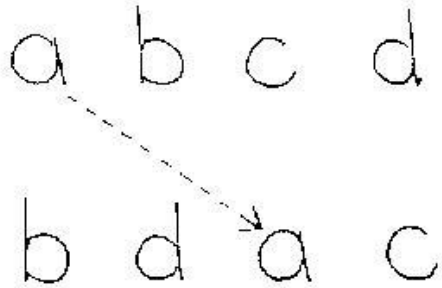

Nhận ra hai hình giống nhau

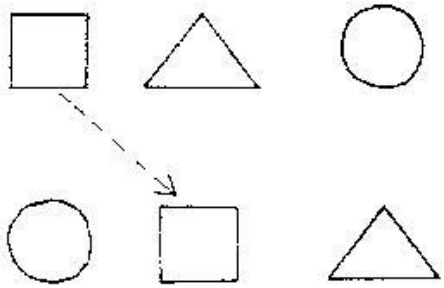

Các hoạt động giúp rèn luyện kỹ năng phân loại

Phân loại dài và ngắn

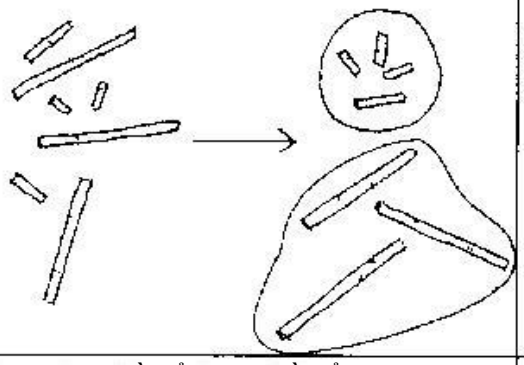

Phân loại đồ vật theo màu

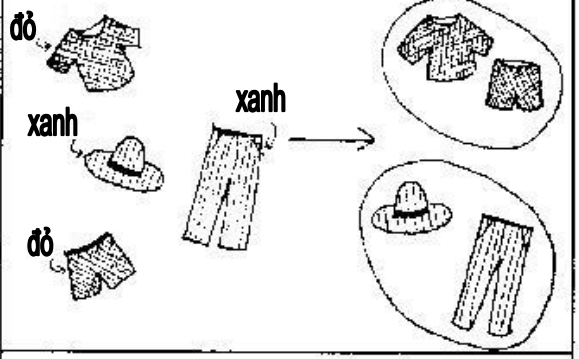

Phân loại đồ để ăn và đồ để mặc

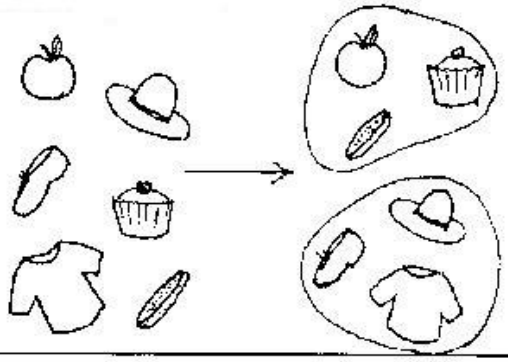

Cái nào khác loại với những cái còn lại?

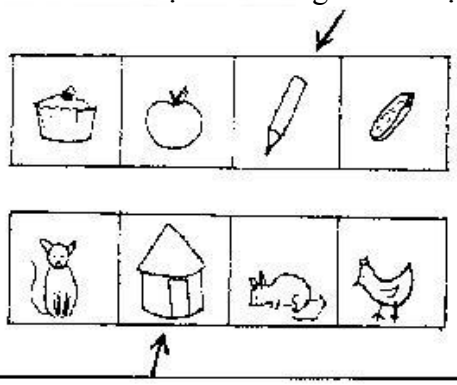

Các hoạt động rèn luyện kỹ năng xâu chuỗi

Chọn hoặc vẽ một số tranh trình bày một chuỗi hoạt động. Xáo trộn, rồi yêu cầu trẻ sắp xếp lại theo thứ tự hợp lý.

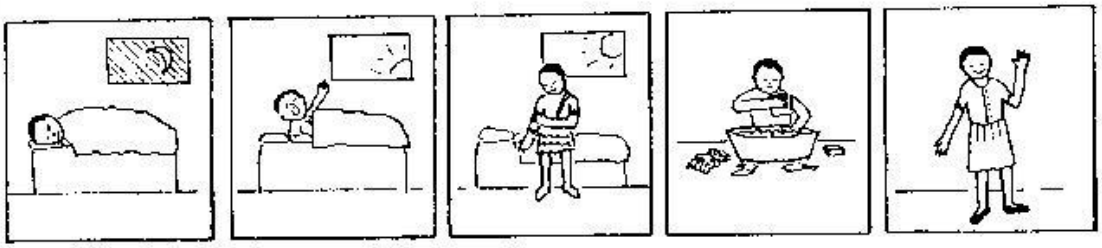

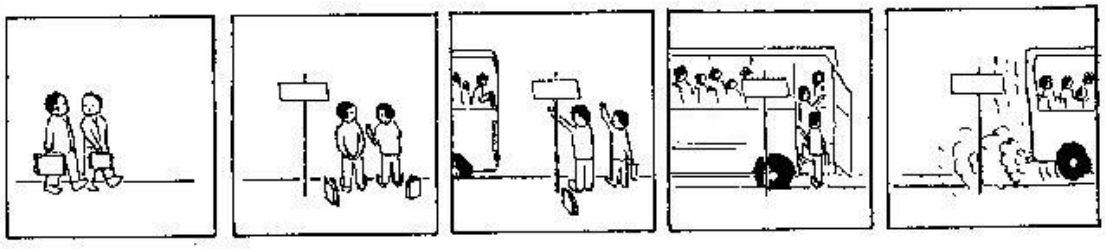

Các hoạt động giúp rèn luyện kỹ năng đếm số

Bắt cặp đồ vật với con số

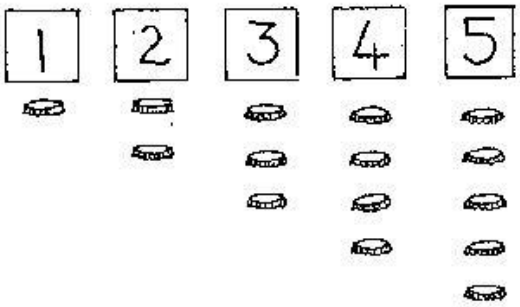

Làm tương tự với các đồ vật khác.

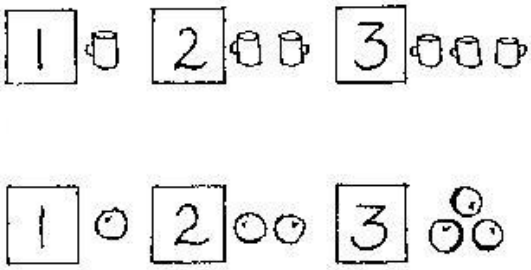

Khi trẻ đã biết các số từ 1 đến 5, hãy giúp trẻ học số từ 6 đến 10.

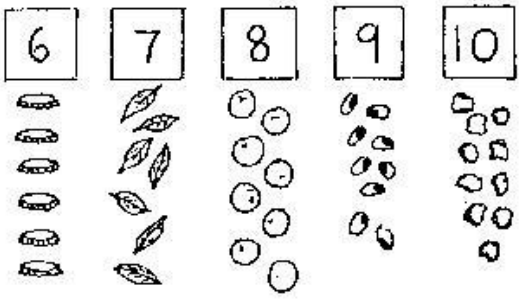

Chơi trò chơi bảo trẻ đem cho chúng ta một số đồ vật. Dùng cả lời nói và cử chỉ điệu bộ.

Các hoạt động giúp rèn luyện kỹ năng đọc và viết

Viết các mẫu tự với nét đứt đoạn để trẻ đồ lại.

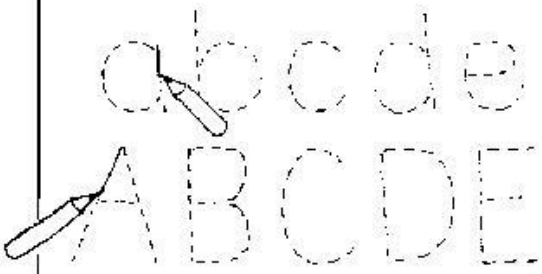

Viết các chữ số với nét đứt đoạn để trẻ đồ lại.

Viết tên của trẻ với nét đứt đoạn để trẻ đồ lại.

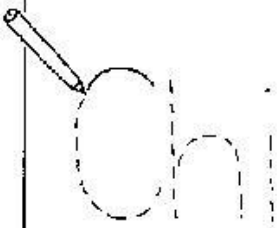

Viết tên hoặc từ để trẻ viết lại.

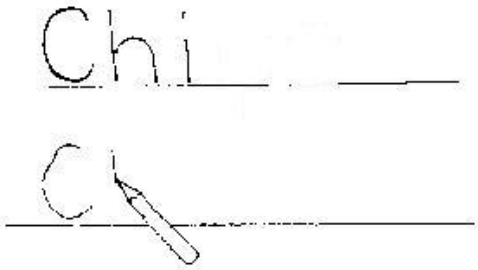

Tạo hình các chữ cái để trẻ chơi, tô màu bên trong, vẽ xung quanh, cắt ra, ráp vần.

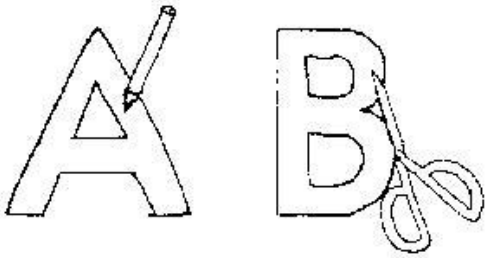

Bảo trẻ tìm chữ cái trong từ

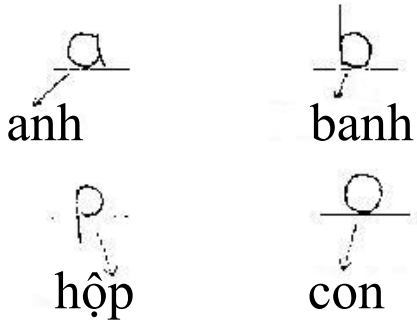

Dán bảng tên lên các đồ vật trong nhà

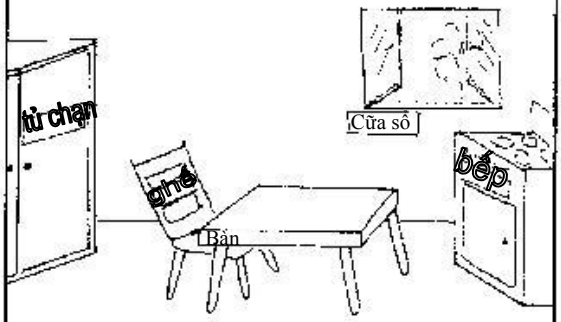

Ghép từ vào tranh

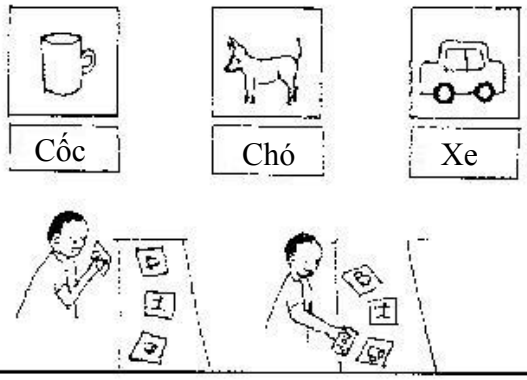

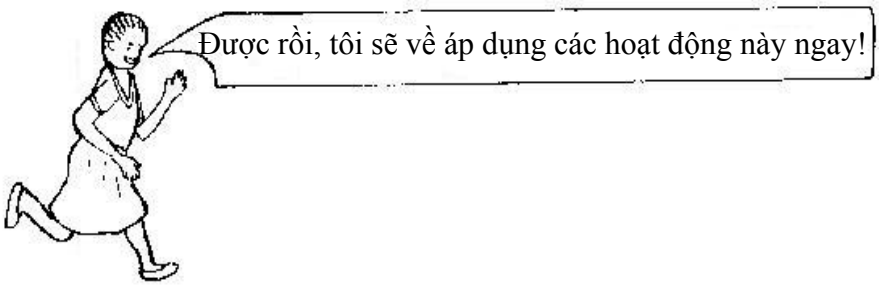

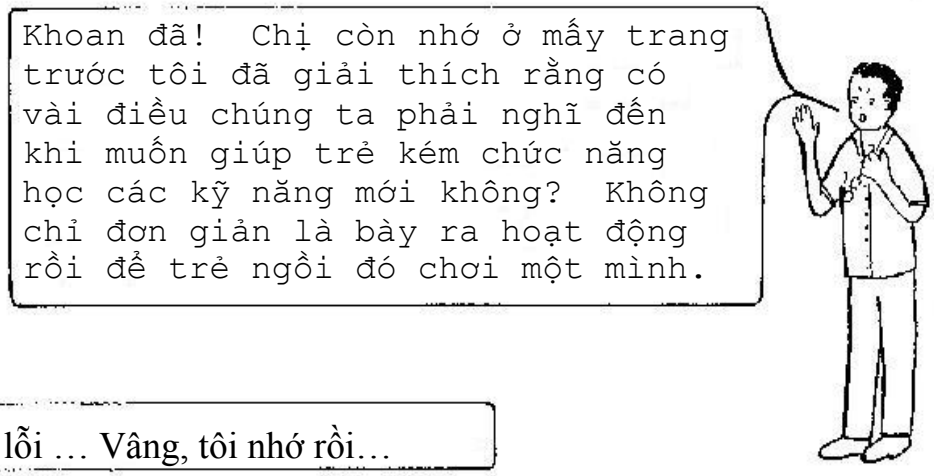

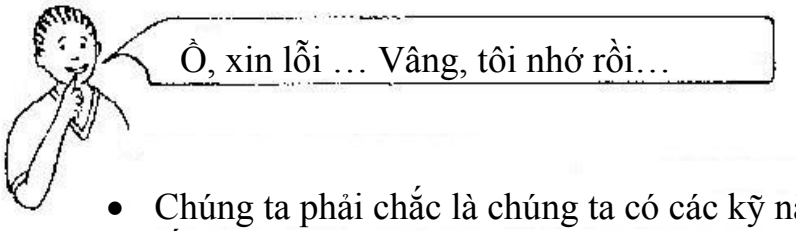

- Chúng ta phải chắc là chúng ta có các kỹ năng giao tiếp tốt.
- Chúng ta cần tạo môi trường yên tĩnh giúp trẻ tập trung học tập.
- Chúng ta phải cố gắng hết sức để bảo đảm rằng trẻ kém chức năng cảm thấy thoải mái với vác bạn trong lớp và được các bạn chấp nhận.
- Nếu để ý từng li từng tí đến các nhu cầu của trẻ, chúng ta sẽ giúp trẻ thích thú học tập hơn.

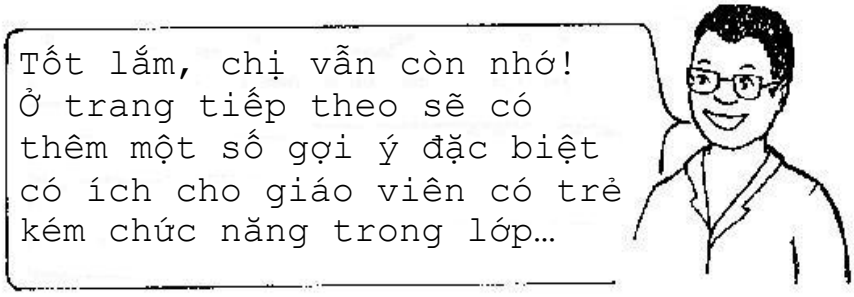

Cách giúp trẻ kém chức năng trong lớp …

Lời khuyên dành cho giáo viên

Nên ✓	Không nên ✗
Đặt trẻ ngồi ở nơi trẻ có thể nghe và thấy rõ chúng ta, và chúng ta có thể quan sát các hoạt động của trẻ.	Đừng đặt trẻ ngồi quá xa, trẻ sẽ khó nghe và thấy chúng ta. Cũng đừng cho trẻ ngồi quá gần, trẻ sẽ cảm thấy lúng túng. 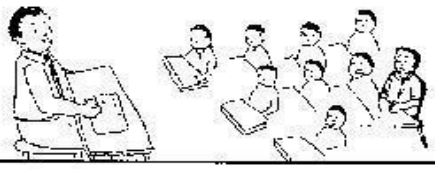
Làm cả lớp chú ý trước khi nói. Đặc biệt, phải chắc là trẻ kém chức năng phải đang lắng nghe, nghe và hiểu điều chúng ta nói. Luôn luôn kiểm tra xem trẻ có hiểu không.	Đừng nói gì nếu không chắc là trẻ đang chú ý lắng nghe.
Hướng dẫn trẻ các hoạt động khó. Giúp trẻ nếu trẻ gặp khó khăn	Đừng bỏ qua khi thấy trẻ gặp khó khăn. Cũng đừng giành làm hết mọi việc cho trẻ.
Hãy kiên nhẫn khi trẻ mất nhiều thời gian để nói hay làm điều gì.	Đừng thúc hối hay tỏ ra thiếu kiên nhẫn khi trẻ mất nhiều thời gian để nói hay làm điều gì.
Cho trẻ tham gia càng nhiều hoạt động càng tốt. Hãy tìm những hoạt động đặc biệt trẻ có thể làm được. 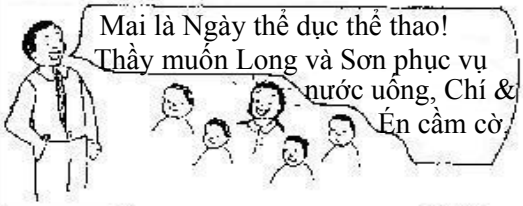	Đừng tách trẻ ra khỏi các hoạt động chỉ vì trẻ kém chức năng. 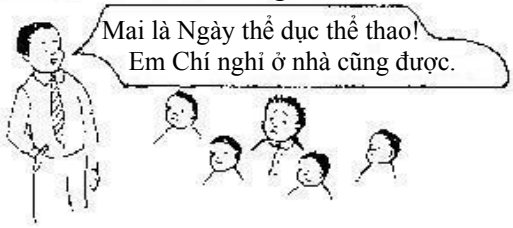

Chọn cách hỏi sao cho trẻ kém chức năng cũng có thể trả lời được.

Đừng chọn cách hỏi mà dù biết trẻ kém chức năng cũng không thể trả lời.

Yêu cầu cùng chuẩn mực ứng xử cho **cả lớp**.

Đừng cư xử khoan dung với trẻ kém chức năng hơn các trẻ khác. Nếu có lỗi, trẻ phải chịu phạt như các trẻ khác.

Đối xử với trẻ kém chức năng như những trẻ khác trong lớp.

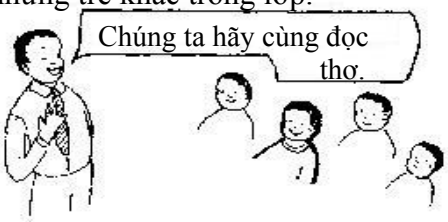

Đừng làm trẻ khác chú ý đến khuyết tật của trẻ.

Cố gắng tiếp xúc với phụ huynh để hỏi ý kiến và thông báo sự tiến bộ của trẻ.

Đừng coi phụ huynh là người ngoài cuộc khi cố gắng giúp đứa con kém chức năng của họ. Họ là những giúp đỡ quan trọng nhất.

Hãy duy trì các mối quan hệ tốt đẹp với phòng giáo dục. Thường xuyên thông tin cho họ sự tiến bộ của trẻ và yêu cầu họ hỗ trợ, góp ý khi cần thiết.

Đừng cô lập mình với những người khác có thể giúp trẻ. Thường xuyên tiếp xúc với phòng giáo dục và cùng làm việc để giúp trẻ.

Các ý kiến trên, cùng với những ý kiến đóng góp cho giáo viên mẫu giáo, sẽ giúp chúng ta làm cho việc học trong lớp của trẻ kém chức năng tích cực và vui vẻ hơn.

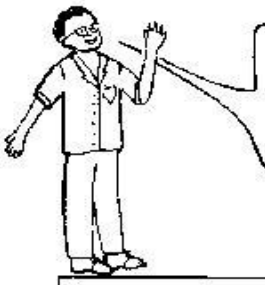

Và bây giờ, xin nêu thêm vài ý kiến có thể giúp trẻ có các dạng kém chức năng đặc biệt học tập trong lớp. Xin đọc tiếp …

Với trẻ khiếm thính

Giáo viên nên:

- Ngồi ở nơi khuôn mặt được chiếu sáng, không có bóng đổ.
- Để trẻ thấy rõ mặt và miệng khi nói.
- Sử dụng cả cử chỉ điệu bộ và lời nói.
- Cố gắng minh họa những điều đang nói, chẳng hạn như dán tranh ảnh, viết các ý chính lên bảng.
- Làm trẻ chú ý, nhìn mặt giáo viên khi giáo viên đang nói.

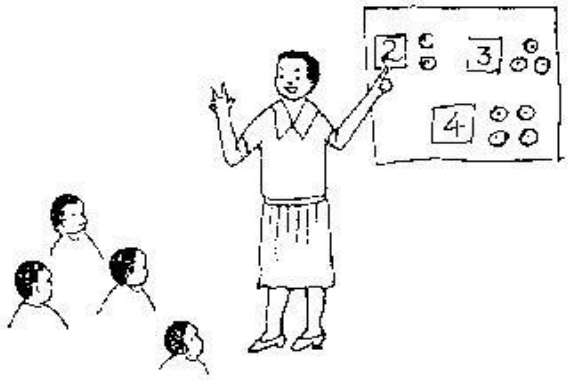

Với trẻ kém năng lực tinh thần

Giáo viên nên:

- Biết chắc trẻ lắng nghe khi giáo viên đang nói.
- Sử dụng ngôn ngữ rõ ràng, đơn giản và các từ quen thuộc.
- Lặp lại lời hướng dẫn rõ ràng, thường xuyên.
- Để trẻ thường xuyên lặp lại các hoạt động.
- Khen ngợi tất cả các cố gắng của trẻ.
- Cố gắng không phê bình khi trẻ không làm tốt như trẻ khác.

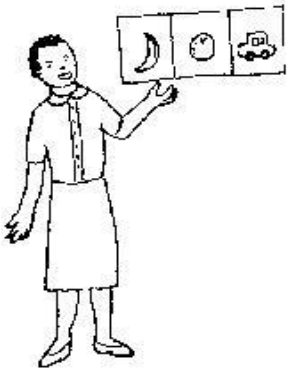

Với trẻ bại não

Giáo viên nên:

- Biết chắc là trẻ đã biết một phương tiện giao tiếp nào đó, chẳng hạn như từ, dấu, hình ảnh.
- Biết chắc là mình nhận biết và đáp lại bất kỳ cố gắng giao tiếp nào của trẻ.
- Đặt câu hỏi theo cách trẻ có thể trả lời, chẳng hạn viết các lựa chọn trên bảng để trẻ chỉ vào.
- Biết chắc là trẻ được đặt ngồi trong tư thế vững vàng và thoải mái.
- Kiểm tra xem loại bút chì nào trẻ dễ cầm nhất.

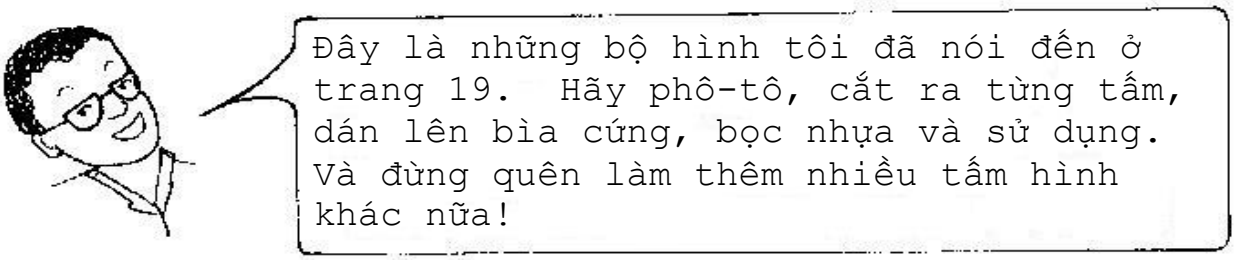
Đây là những bộ hình tôi đã nói đến ở trang 19. Hãy phô-tô, cắt ra từng tấm, dán lên bìa cứng, bọc nhựa và sử dụng. Và đừng quên làm thêm nhiều tấm hình khác nữa!

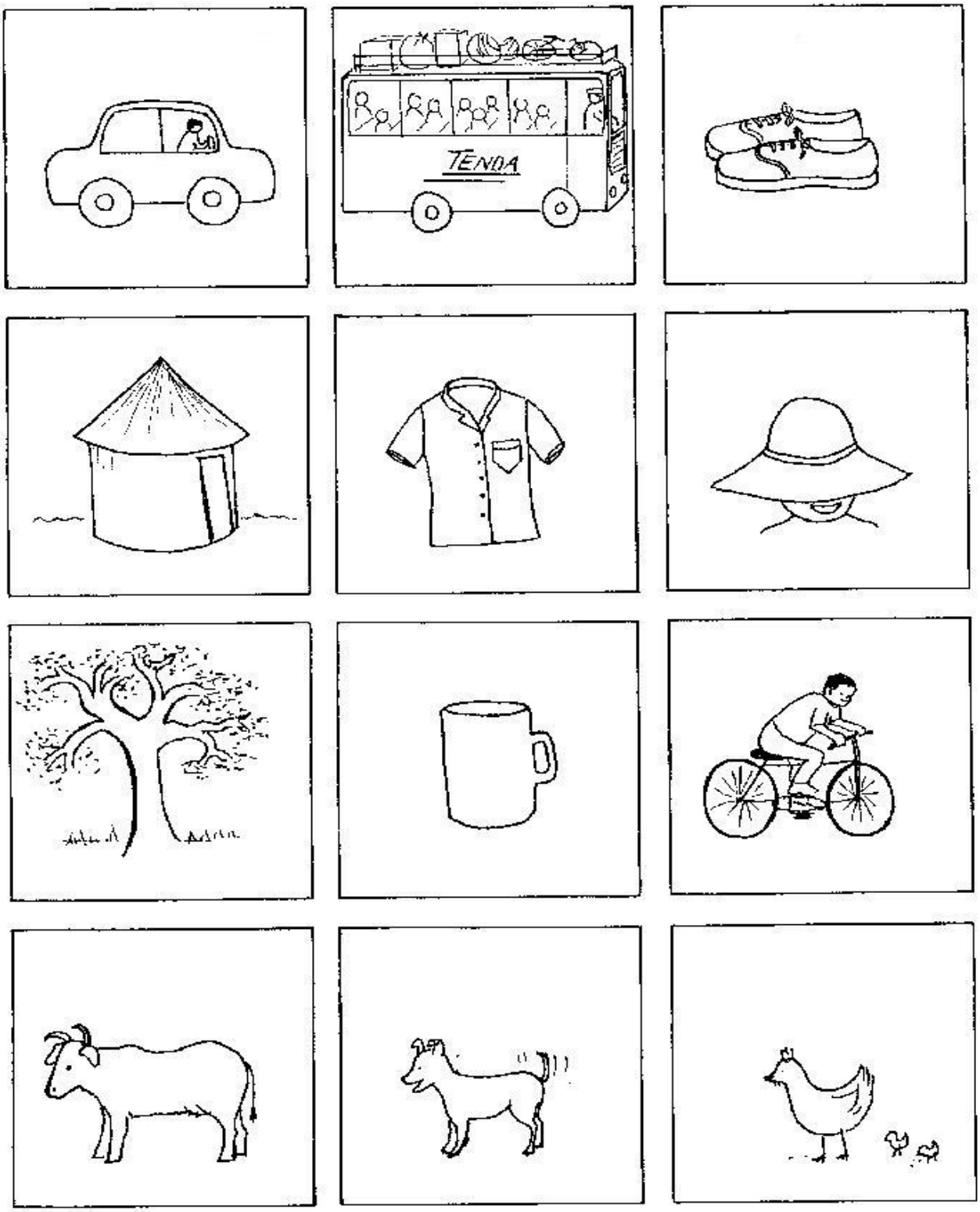
TENDA

NGƯỜI THẬT VIỆC THẬT[1]

Cháu Peresi mắc hội chức Down. Năm nay cháu 5 tuổi. Năm ngoái, cháu đi học ở trường mẫu giáo gần nhà. Mẹ của cháu kể lại kinh nghiệm của gia đình.

"Từ khi Peresi đến khoa phục hồi chức năng, tôi thấy cháu có tiến bộ và từ từ học được các kỹ năng mới. Khi các nhân viên phục hồi chức năng thấy cháu đã tiến bộ đủ, họ đề nghị đưa cháu đến trường mẫu giáo học cùng với các trẻ em khác; như thế sẽ tốt cho cháu hơn. Vì thế, họ viết thư cho tôi cầm đến trường mẫu giáo, trình bày những điều Peresi có thể làm được, và xin cho cháu vào học. Tôi rất sung sướng khi người ta cho hay là sẽ nhận cháu. Cháu học mẫu giáo đã được một năm, và với sự giúp đỡ của khoa phục hồi chức năng, bây giờ cháu biết tự ăn uống, thay quần áo và tiêu tiểu hợp vệ sinh. Cháu chỉ nói được vài từ, nhưng cháu có thể giao tiếp dễ dàng hơn bằng cử chỉ điệu bộ.

Tôi cảm thấy rất tin tưởng và lạc quan là Peresi sẽ học được thêm các kỹ năng mới và tôi luôn luôn thích thú tìm hiểu thêm những cách có thể giúp cháu. Tôi vẫn đều đặn đến khoa phục hồi chức năng để hỏi ý kiến và thông báo tình hình của cháu Peresi. Tôi cũng đóng vai trò liên lạc giữa trường mẫu giáo và khoa phục hồi chức năng.

Bằng cách đó, chúng tôi cùng nhau giúp cháu Peresi.

Từ khi Peresi đi học mẫu giáo, nhiều việc khác cũng đã thay đổi. Một là, những người hàng xóm lúc đầu rất lo lắng, bây giờ cùng đi đến trường mẫu giáo để xem cháu sinh hoạt như thế nào. Họ rất ngạc nhiên khi thấy cháu hòa nhập khá tốt. Sau đó, họ kể với chúng tôi về những trẻ kém chức năng khác mà họ biết, yêu cầu tôi đến thăm và góp ý kiến cho gia đình của những trẻ đó. Tôi luôn luôn sung sướng làm việc đó , vì kinh nghiệm của tôi đã giúp tôi hiểu các vấn đề của phụ huynh của trẻ kém chức năng. Hai là, thái độ của giáo viên ở trường mẫu giáo của Peresi sau 1 năm đã thay đổi. Lúc đầu, nhiều giáo viên lo là họ không biết cách giúp đỡ Peresi, nhưng bây giờ họ sung sướng vì Peresi tiến bộ rất nhiều, và họ cảm thấy tự tin hơn khi giúp cháu.

Việc tiếp xúc với những trẻ em khác thật sự rất có lợi cho Peresi. Cháu có rất nhiều bạn ở trường, thường chạy ào đến đón khi thấy cháu bước qua cổng trường. Đến mức ông bảo vệ phải la lớn "Coi chừng dẫm lên hoa hết kìa!" khi nhìn thấy tất cả các cháu chạy đến đón Peresi vào buổi sáng. Điều đó làm tối rất sung sướng."

1 Ở Zimbabwe

Những điểm quan trọng cần nhớ khi đưa trẻ tới trường

- Điều quan trọng là thiết lập mối quan hệ làm việc tốt đẹp với tất cả những người có liên quan đến việc giúp trẻ kém chức năng. Chỉ bằng cách cùng nhau làm việc chúng ta mới giúp trẻ tiến bộ được.

- Chúng ta có thể không cho trẻ kém chức năng nặng đến trường mẫu giáo hay trường cấp 1, vì không có lợi ích gì nhiều cho các cháu; nhưng cần đảm bảo rằng tất cả những trẻ có thể nhận được nhiều lợi ích từ một loại hình giáo dục nào đó đều sẽ được tạo điều kiện để tiếp cận và thụ hưởng nền giáo dục phù hợp.

- Chúng ta có thể bảo đảm điều này bằng cách:
  - Phát hiện và tìm hiểu các nguồn giúp đỡ trong cộng đồng và xã hội.
  - Làm việc sát cánh cùng các đồng nghiệp trong ngành giáo dục.
  - Chuẩn bị cho trẻ đến trường mẫu giáo hay cấp 1 bằng cách dạy trẻ các hoạt động thích hợp.
  - Viết bảng nhận xét về trẻ chúng ta đang giúp đỡ, tóm tắt khả năng của trẻ và đưa ra những ý kiến thích hợp.
  - Hỗ trợ giáo viên và góp ý kiến về cách giúp đỡ trẻ kém chức năng trong lớp.

- Với những trẻ không thể đến trường mẫu giáo hay cấp 1, chúng ta phải hướng dẫn phụ huynh và gia đình về cách giúp trẻ ở nhà.

GIÁO ÁN

Các trang sau đây là một giáo án về:

- Cách giúp trẻ kém chức năng trong lớp học – Các gợi ý cho giáo viên.

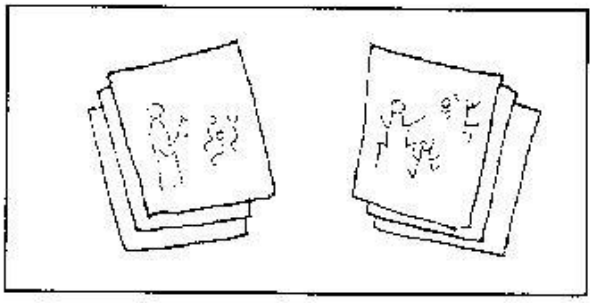

GIÁO ÁN

Cách giúp trẻ kém chức năng trong lớp học – Các gợi ý cho giáo viên.

Đây là bộ tranh gợi ý về cách giúp trẻ kém chức năng trong lớp học. Nó được dùng để giúp giáo viên mẫu giáo và những ai liên quan đến việc giáo dục trẻ kém chức năng.

Mục đích là trình bày những cách đúng và không đúng trong ứng xử với trẻ kém chức năng trong lớp học (xem các trang 12-13 và 25-26).

Vật dụng cần có:

Kéo, giấy hoặc giấy bìa, viết, keo.

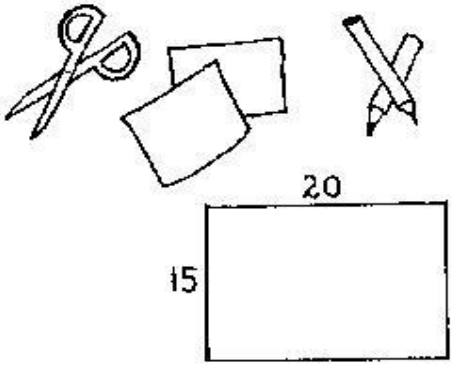

Cách làm:

1. Lấy 20 tấm giấy hay bìa kích thước 15 x 20cm.
2. Chia thành 10 cặp.
3. Ở mỗi cặp, trên 1 tấm vẽ hình cách giúp trẻ đúng, trên tấm kia vẽ hình cách không đúng.

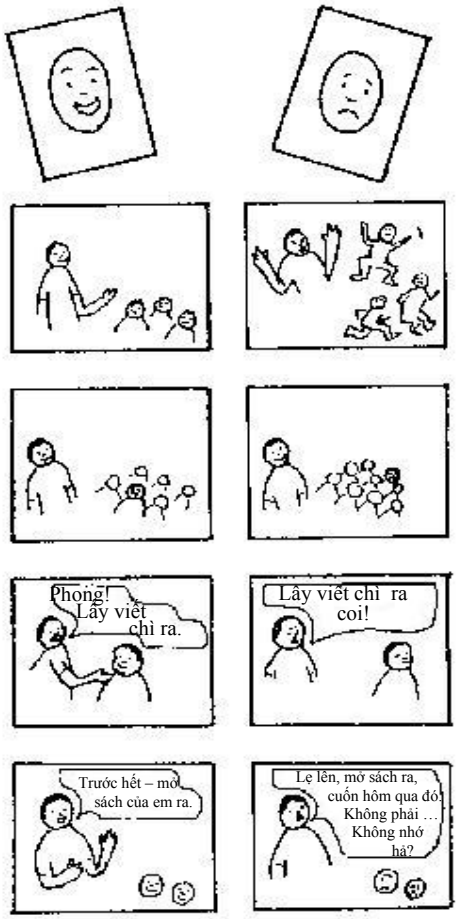

Cặp 1: Trình bày tầm quan trọng của việc tạo ra bầu không khí yên tĩnh trong lớp học.

Cặp 2: Trình bày tầm quan trọng của việc đặt trẻ ngồi ở nơi có thể nhìn thấy giáo viên.

Cặp 3: Trình bày tầm quan trọng của việc làm trẻ chú ý trước khi nói với trẻ.

Cặp 4: Trình bày tầm quan trọng của việc nói chậm rãi, rõ ràng và đơn giản.

Cặp 5 – Trình bày tầm quan trọng của việc kiên nhẫn.

Cặp 6 – Trình bày tầm quan trọng của việc giúp trẻ vừa phải – không quá nhiều, cũng không quá ít.

Cặp 7 – Trình bày tầm quan trọng của việc cho trẻ tham gia tất cả các hoạt động và tạo cơ hội cho trẻ đáp lại.

Cặp 8 – Trình bày tầm quan trọng của việc đối xử với trẻ như với những trẻ khác.

Cặp 9 – Trình bày tầm quan trọng của việc tiếp xúc với phụ huynh của trẻ.

Cặp 10 – Trình bày tầm quan trọng của việc thiết lập các mối quan hệ tốt đẹp với những người làm công tác giáo dục khác.

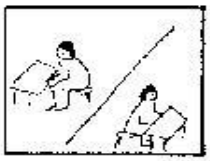

Trước khi sử dụng bộ đồ dùng dạy học này, bản thân chúng ta phải đọc qua và hiểu rõ những cách tốt nhất để giúp trẻ kém chức năng trong lớp học.

Để sử dụng bộ đồ dùng dạy học này:

- Hãy chia nhóm thành 10 nhóm nhỏ.
  Đưa mỗi nhóm nhỏ một cặp hình.
- Những người trong các nhóm nhỏ thảo luận xem tấm hình nào trình bày cách đúng để giúp trẻ kém chức năng.
- Một người trong mỗi nhóm nhỏ sẽ lên giải thích ý nghĩa các tấm hình trước cả lớp. Sau đó, cả nhóm sẽ chơi trò đóng vai, diễn lại hoạt cảnh trong các tấm hình của nhóm mình để hình họa tình huống rõ ràng hơn.
  Thảo luận về từng tình huống với cả lớp.
- Sau khi tất cả các nhóm đã trình bày xong, tóm tắt tất cả các tình huống và trả lời tất cả các câu hỏi.